

GALOPPÖVERDOMSTOLEN

Protokoll per capsulam den 24 augusti 2020

Ärende nr 7/2020

PARTER (ej närvarande):

KLAGANDE:

Jockeyn Carlos Lopez

OMBUD:

Advokaten Mats Müllern

MOTPART:

Svensk Galopp AB (Svensk Galopp) genom sportchefen Dennis Madsen

ÖVERKLAGAT BESLUT:

Lokala galoppdomstolens vid Göteborg Galopp beslut den 16 augusti 2020 i lopp 9

SAKEN:

Vägt in med undervikt

Lokala galoppdomstolen dömde genom överklagade beslutet Carlos Lopez (hästen Klint) för att ha vägt in med undervikt till fem dagars ridförbud den 30 augusti, 2, 3, 6 och 9 september 2020 enligt 6 kap. 12 §, 8 kap. 16 § 3 p Reglemente för galopptävlingar (RG) och Svensk Galopps riktlinjer för påföljder. Hästen Klint diskvalificerades ur löpningen enligt 7 kap. 7 § 1 p. RG.

Carlos Lopez yrkar att ådömt ridförbud skall undanröjas, i andra hand medges böter om 1 000 kr i enlighet med Svensk Galopps riktlinjer för bestraffning.

Carlos Lopez yrkar att ådömt ridförbud skall inhiberas i avvaktan på Galoppöverdomstolens slutliga beslut.

Carlos Lopez yrkar ersättning för kostnader i Galoppöverdomstolen.

Svensk Galopp bestrider ändring och yrkar att lokala galoppdomstolens beslut ska fastställas.

Svensk Galopp bestrider yrkandet om inhibition av ridförbudet.

Carlos Lopez uppger som grund för sitt överklagande bl.a.: Löpningarna avhölls på årets varmaste dag. Enligt väderrapporterna var temperaturen i Göteborg 29 grader och ingen vind. Enligt referatet från ATG-sändningen översteg temperaturen 30 grader. Enligt Carlos Lopez uppgick hans vikt vid invägning exakt till en undervikt på 500 gram. Invägningen övervakades av Larissa Tandari som bekräftade att undervikten var just 500 gram. För att en jockey skall kunna bestraffas krävs att undervikten skall överstiga 500 gram vilket den alltså inte gjorde. Carlos Lopez kontrollerade noggrant sin vikt, som vid utvägning var helt korrekt. Häfter såg han till att han drack vid flera tillfällen, men vätskeförlusten har tydligen ändå varit större än beräknat. Det förklaras helt av värmen under dagen. Det kan mot den bakgrunden inte anses vara vårdslöst att "hamna" i situationen med vätskeförlust, och han var under dagen inte ensam att drabbas härav. Carlos Lopez har aldrig någonsin drabbats av att råka ut för undervikt, trots att han är en synnerligen erfaren jockey. Carlos Lopez häst vann helt överlägset och det är inte adekvat kausalitet mellan viktförlusten och segern. Skulle ridförbudet mot Lopez verkställas medför det ridförbud när Scania Sprint, SM-dagen, dansk Oaks och norskt St Leger går av stapeln. Den ekonomiska förlusten för Lopez skulle i så fall kunna uppgå till mycket stora belopp, kanske inemot hundratusentals kronor. Den utdömda påföljden är helt orimlig och skall undanröjas. Vid extrem värme måste man beakta att det är mycket svårt för jockeys att kontrollera och reglera sin vikt. Det borde åligga Svensk Galopp att vid hetta tillhandahålla friskt vatten, i smittfria former, så att jockeys kan reglera vikten. Så sker i de flesta galoppländerna i Europa. Och toleransen för viktförlust måste vara flexibel så att inte jockeys, ägare och inte minst spelare utsätts för godtyckliga beslut. Under rådande omständigheter är det inte vårdslöst av jockey att väga in med en helt obetydlig undervikt. Invägningsreglerna innebär inte s.k. strikt ansvar utan kräver oaktsamhet. Enligt RG skall vågkontrollanten föra anteckning om resultatet av invägning på ett tillförlitligt sätt. Det kan bara ske genom att den faktiska vikten inte anges genom vederbörandes tolkning av avläsningen. Det framgår också att samtliga noterade vikter är angivna i helt eller halvt kilo. För Carlos Lopez del har antecknats 60,5 kg vilket inte understiger ridvikten med mer än ett halvt kilo. Det är helt osannolikt att samtliga ridvikter skulle hamna exakt på grammet på hel- eller halvkilo. Det verkar som om vågkontrollanten anser sig kunna avjämna vikten till närmaste hel- eller halvkilo. Denna praxis måste gälla även Carlos Lopez. Det vidhålls alltså att Carlos Lopez inte har vägt in med större undervikt än ett halvt kilo. Anteckningen om "mer än" är inte ett tillförlitligt besked. Lopez minnesbild är just att undervikten var ett halvt kilo. Det är riktigt att Pilroth och Gråberg vägde in med övervikt. För dessa förseelser erhöll de 1 000 kr i böter var. Varför man skall dramatiskt avvika från detta vid undervikt är en gåta. Det är lika viktigt för spelare och ägare att man inte vid övervikt kanske förlorar en målfotostrid på grund av övervikt som att man vinner fördel av undervikt. Det saknas saklig grund för att skilja dessa situationer från varandra. Generella regler för straffmätning återfinns i BrB 29 kap. Där framgår att straff skall bestämmas med beaktande av en "enhetlig rättstillämpning". Skulle straffet för Lopez kvarstå förlorar han intäkter från fem löpningardagar. Under antagande av att han rider fem lopp per dag förlorar han således dels fasta ridarvoden om 15 000 kr dels ridprovision. I år har Lopez enligt Svensk Galopps statistik ridit in 57 000 kr per lopp. Totalt under hela sin svenska karriär har han ridit in cirka 21 000 kr per lopp. I provision således lite drygt 2 000 kr lopp, dvs cirka 50 000 kr totalt för 25 lopp. Summa förlust vid en femdagars avstängning uppgår således till cirka 65 000 kr att jämföra

med 1000 kr var för Pilroth och Gråberg. En dylik bestraffning är helt enkelt orimligt drabbande och strider mot enhetlighetsprincipen i BrB. Lika fall skall behandlas lika. Det erinras om att i riktlinjerna för påföljdsbestämning anges att galoppdomstolarna kan frångå riktlinjerna. Dessa får inte tillämpas automatiskt och stereotypt utan alla mer särpräglade förseelser skall beaktas. Ojämligheten mot övervikt och de särpräglade förhållandena under dagen bör beaktas. För all bestraffning gäller enligt RG att förfarandet måste vara i vart fall oaktsamt. Det råder inte någon form av strikt ansvar för ridvikten, vilket det verkar som om Galoppdomstolen har utgått från. Förhållandena under dagen var extrema med en temperatur kring 30 grader, med strålende sol och ingen vind. I dylika väder uppkommer svårigheter för jockeys att kontrollera sin vikt. Det gäller även övervikt. Gråberg har uppgivit att han på grund av svettning och värme hade druckit en hel del och ätit en banan, vilket var förklaringen till övervikten. I Sverige är det också praxis att jockeys överlämnar sadeln kanske flera timmar innan loppet, vilket försvårar kontrollen av vikten. Till detta kommer att under dagen hade arrangören av smittskyddsskäl beordrat ett antal av jockeyerna att inte använda ordinarie utrymme utan hänvisat dem, bl.a. Lopez, till ett tält för omklädning. Detta tält saknade helt ventilation och var bastuhett, medförande att svettning fortsatte mellan loppet. Att inte beakta detta och väderförhållandena vid bedömning av om bristande viktkontroll varit oaktsamt eller ej är helt enkelt fel. Med hänsyn härtill bör vad som förevarit under dagen inte beaktas som vårdslöst varför Lopez inte kan bestraffas. I vart fall bör förhållandena innebära att straffet skall nedsättas till en rimlig nivå, i annat fall blir det just en automatisk och stereotyp bedömning.

Svensk Galopp uppger som grund för sitt bestridande bl.a.: Eftersom det tidigare på dagen var en ryttare som vägde in med övervikt hade lokala Galoppdomstolen en representant stationerad vid vägen för att kontrollera invägningarna under tävlingsdagens senare del, bl.a. lopp 9. Carlos Lopez vägde enligt vågkontrollants protokoll in med mera än 500 grams undervikt. Detta bevitnades tillika av lokala galoppdomstolens ordförande Larissa Tandari. Att väga in med undervikt får anses som ett grovt brott på reglementet, som utöver att drabba hästägaren och skadar förtroende för Svensk Galopp och galoppsporten integritet i sig. Det innebär därutöver en ekonomisk förlust för de spelare som har spelat på hästen. Eftersom spelet är det bärande fundament för galoppsporten i Sverige ser Svensk Galopp mycket allvarligt på det inträffade. Vikterna som är angivna på programsidan är den vikt som ryttarna förväntas att väga ut med, ridvikten + 1,5 kg som tillägg för skyddsvästen. Den noteringen görs när ryttaren får sin nummervojlock och som en kontroll sätter vågkontrollanten en ring runt numret för att markera att ryttaren har vägt ut sadeln. Som framgår av programsidan kontrollerade vågkontrollanten att ryttaren efter löpningen vägde in med korrekt vikt. Då Carlos Lopez vikt vid invägningen inte var korrekt enligt tävlingsreglementet noterades detta i programbladet. Svensk Galopp bestrider att Carlos Lopez skulle ha vägt in med vikten 60,5 kg. Noteringen 60,5 kg är den vikt han vägde ut med. Att väga in med 60,5 kg, minus 0,5 kg alternativt plus 1 kg, hade således varit korrekt.

Svensk Galopp åberopar som bevisning vågkontrollantens notering i programbladet för den nu aktuella löpningen enligt vilken Carlos Lopez ridvikt i löpningen var 60,5 kg (59 kg + 1,5 kg) och att Carlos Lopez vägde in med undervikt som översteg 0,5 kg.

Efter genomgång av handlingarna i ärendet meddelar Galoppöverdomstolen följande

BESLUT

Galoppöverdomstolen har med stöd av 9 kap. 22 § RG avgjort överklagandet utan förhandling.

Vid offentlig galopptävling ska enligt 2 kap. 5 § RG bl.a. vågkontrollant finnas vilken utses av Svensk Galopp. Vågkontrollantens bedömning vid ut- och invägning utgör enligt Galoppöverdomstolen ett s.k. prima faciebevis vilket är att jämställa med en presumtion om att ett sakförhållande är bevisat. Denna presumtion är dock möjlig att motbevisa.

Genom vågkontrollantens notering i programbladet framgår att Carlos Lopez ridvikt i löpningen var 60,5 kg och han vägde in med undervikt om mer än 0,5 kg. Enligt Carlos Lopez minnesbild vägde han in med en undervikt om 0,5 kg. Enbart ett påstående av Carlos Lopez härom är enligt Galoppöverdomstolen inte tillräckligt för att vederlägga vågkontrollantens bedömning att Carlos Lopez vägde in med undervikt som översteg 0,5 kg. Galoppöverdomstolen delar lokala galoppdomstolens bedömning att Carlos Lopez vägde in med otillåten undervikt enligt 6 kap. 12 § RG.

För att Carlos Lopez ska fällas till ansvar enligt 8 kap. 16 § 3 p. RG för att ha vägt in med undervikt måste viktförändringen bero på honom. Vidare krävs enligt 8 kap. § 2 RG att Carlos Lopez viktförändring har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet.

Ryttarens vikt är helt central i samband med genomförande av galopptävling då varje ryttare åsätts en särskild ridvikt i löpningen. Alltför stor avvikelse från den för löpningen bestämda ridvikten kan leda till att tränaren och ryttaren döms till påföljd och att hästen diskvalificeras ur löpningen om ryttaren väger in med alltför stor undervikt. Det är därför viktigt att ryttaren nogga håller uppsikt på sin vikt under tävlingsdagen. Detta gäller särskilt vid hög utetemperatur då risk för att ryttaren drabbas av vätskeförlust och att denne väger in med otillåten undervikt med diskvalificering som följd. Carlos Lopez har i den nu aktuella löpningen enligt Galoppöverdomstolen inte med tillräcklig noggrannhet haft uppsikt på sin vikt. Viktförändringen beror på således Carlos Lopez bristande agerande. Att Carlos Lopez inte haft tillräcklig uppsikt på sin ridvikt i samband med löpning utgör en oaktsamhet från hans sida. Detta gäller oavsett den utetemperatur som rådde när löpningen genomfördes. Galoppöverdomstolen delar lokala galoppdomstolens bedömning att Carlos Lopez ska fällas till ansvar för att ha vägt in med undervikt i strid mot 6 kap. 12 § RG.

Att sanktionen enligt RG är olika vid invägning med otillåten övervikt respektive med otillåten undervikt, torde ha att göra med att genomför ryttaren löpningen med otillåten övervikt, detta är till ryttarens nackdel och kan påverka hästens placering i löpningen men behöver inte göra det, medan vid otillåten undervikt detta är till ryttarens fördel i löpningen vilket får till följd att hästen även diskvalificeras ur löpningen.

Enligt Svensk Galopps riktlinjer för påföljder anges ridförbud i fem dagar som påföljd vid invägning med viktförlust som innebär diskvalificering av hästen enligt 7 kap. 7 § 1 p RG. Dessa riktlinjer har till syfte att ge ledning för galoppdomstolarna vid utdömande av straff men är inte formellt bindande för galoppdomstolen. Skulle omständigheterna i det enskilda fallet motivera detta, kan galoppdomstolen frångå riktlinjerna och utdöma straff som är lindrigare eller strängare än vad riktlinjerna anger.

Med hänsyn till de speciella väderförhållanden som rådde den nu aktuella tävlingsdagen, med för svenska förhållanden osedvanligt hög utetemperatur och till de svårigheter för ryttarna som därmed förelåg att bedöma sin vikt, ska ridförbudet bestämmas till tre dagar.

Galoppöverdomstolen fastställer lokala galoppdomstolens beslut med den ändringen att ridförbudet ska gälla den 3, 6 och 9 september 2020. Vid denna bedömning saknar Galoppöverdomstolen anledning att pröva yrkandet om inhibition.

Då Carlos Lopez överklagande i huvudsak har lämnats utan bifall ska han anses som tappande i Galoppöverdomstolen. Carlos Lopez ska därför betala överklagandeavgift till Svensk Galopp med fyra tusen (4 000 kr) kr.

Av samma skäl ska Carlos Lopez yrkande om ersättning för kostnader i Galoppöverdomstolen lämnas utan bifall.

Sammanfattning

Galoppöverdomstolen fastställer lokala galoppdomstolens beslut med den ändringen att ridförbudet ska gälla den 3, 6 och 9 september 2020.

Carlos Lopez ska betala överklagandeavgift med 4 000 kr till Svensk Galopp.

Carlos Lopez yrkande om ersättning för kostnader i Galoppöverdomstolen lämnas utan bifall.

I avgörandet har deltagit universitetslektorn, jur kand Ronney Hagelberg, idrottsvetaren, fil kand Anders Jonsson, f.d. generalsekreteraren, jur kand Björn Eklund och herr Christer Segner. Enhälligt.